

SAVET EVROPE

Obrazovanje i obuka 2020.

Zaključci Saveta o strateškom okviru za evropsku saradnju
u oblasti obrazovanja i obuke
(„ET 2020“)

Brisel, 12.5.2009.

Savet je doneo sledeće zaključke:

SAVET EVROPSKE UNIJE PONOVO SE VRAĆA NA

odobrenje iz marta 2002. godine kada je u Barseloni Evropski savet za radni program „Obrazovanje i obuka 2010.“ koji je u kontekstu Lisabonske strategije po prvi put uspostavio stabilan okvir za evropsku saradnju na polju obrazovanja i obuka a koji se zasniva na zajedničkim ciljevima i primarno je usmeren na unapređenje nacionalnog sistema obrazovanja i obuka putem razvoja komplementarnih alatki na nivou Evropske unije, zajedničkog učenja i razmene dobre prakse putem otvorenog metoda koordinacije;

PREPOZNAJE

da su saradnja u gorepomenutom radnom programu, uključujući i procese iz Kopenhagena i inicijative u okviru Bolonjskog procesa dovele do značajnog napretka, najviše u podršci nacionalnim reformama celoživotnog učenja, modernizaciji visokog obrazovanja i razvoju zajedničkih evropskih instrumenata za promociju kvaliteta, transparentnosti i mobilnosti. Međutim, značajni izazovi i dalje postoje ukoliko Evropa želi da dostigne svoju ambiciju i postane najkonkurentnija i najdinamičnija ekonomija sveta zasnovanja na znanju;

NAGLAŠAVA da:

1. obrazovanje i obuka imaju ključnu ulogu u prevazilaženju mnogih socio-ekonomskih, demografskih, ekoloških i tehnoloških izazova sa kojima se suočava Evropa i njeni građani danas i sa kojima će se suočavati u godinama koje dolaze.
2. su efikasne investicije u ljudski kapital putem sistema obrazovanja i obuke ključni deo evropske strategije za održanje visokog nivoa održivog rasta zasnovanog na znanju i poslova koji se nalaze u srži Lisabonske strategije a koji u isto vreme promovišu lično ispunjenje, socijalnu koheziju i aktivno građanstvo.

PREPOZNAJE da:

1. unapređen strateški okvir za evropsku saradnju u oblasti obrazovanja i obuke koji se nadovezuje na napredak postignut u radnom programu „Obrazovanje i obuka 2010.“ može još više povećati efikasnost ove saradnje i obezbediti kontinuiranu dobit i podršku za sistem obrazo-

vanja i obuke u državama članicama do 2020. godine, imajući u vidu različitost koja se javlja u Evropi i jedinstvene mogućnosti koje ono donosi uz puno poštovanje odgovornosti država članica za svoj sistem obrazovanja.

2. su obrazovanje i obuka napravili značajan doprinos ka postizanju dugoročnih ciljeva Lisabonske strategije za rast i razvoj poslova. U očekivanju budućeg razvoja ovog procesa, naponi moraju biti usmereni na to da obrazovanje i obuka budu čvrsto utemeljeni u široj strategiji. Neophodno je takođe da okvir evropske saradnje bude fleksibilan kako bi odgovorio na trenutne i buduće izazove, uključujući i one koji mogu da se pojave u nekoj novoj strategiji posle 2020. godine.

SA POSEBNIM INTERESOVANJEM BELEŽI

komunikaciju između Komisije i Evropskog parlamenta, Saveta i Komisije za ekonomski i društveni razvoj kao i Komisije regiona o unapređenom strateškom okviru za evropsku saradnju u oblasti obrazovanja i obuke.

SLAŽE SE da:

1. U periodu do 2020. godine primarni cilj evropske saradnje treba da bude podrška daljem razvoju sistema obrazovanja i obuke u državama članicama koji treba da osigura:
 - a. lično, društveno i profesionalno ispunjenje svih građana
 - b. održivi ekonomski prosperitet i zapošljivost pri tome promovišći demokratske vrednosti, društvenu koheziju, aktivno građanstvo i inerkulturalni dijalog.
2. Ove ciljeve treba prosmatrati iz svetske perspektive. Države članice prepoznaju značaj otvorenosti prema celom svetu kao preduslov za globalni razvoj i prosperitet koji će, putem pružanja odličnog i atraktivnog obrazovanja, obuke i mogućnosti za istraživački rad pomoći Evropskoj uniji da dostigne zadate ciljeve i postane vodeća ekonomija na svetu zasnovana na znanju.
3. Evropska saradnja u oblasti obrazovanja i obuke za period do 2020. godine treba da bude uspostavljena u kontekstu strateškog okvira koji obuhvata sistem obrazovanja i obuke kao celine u perspektivi celoživotnog učenja. Zaista, celoživotno učenje treba posmatrati kao osnovni princip koji je temelj čitavog okvira i osmišljen da pokrije učenje

u svakom kontekstu – formalnom, neformalnom i informalnom i na svim nivoima: od ranog obrazovanja i školovanja do visokog obrazovanja, stručnog obrazovanja i obuke i obrazovanja odraslih.

Okvir posebno treba da odgovori na sledeća četiri strateška cilja (koja su detaljnije objašnjena u tekstu ispod):

- Rad na tome da celoživotno učenje i mobilnost postanu realnost,
 - unapređenje kvaliteta i efikasnosti obrazovanja i obuke,
 - promocija jednakosti, društvene kohezije i aktivnog građanstva,
 - unapređenje kreativnosti i inovacije, uključujući i preduzetništvo, na svim nivoima obrazovanja i obuke.
4. periodično praćenje napretka u odnosu na postavljeni cilj kao ključni doprinos kreiranju politike zasnovane na dokazima. Za strateške ciljeve koji su gorenavedeni u periodu od 2010. do 2020. godine treba razviti indikatore i preporuke za Prosečno evropsko dostignuće („Evropske referentne tačke“), koji su pomenuti u Dodatku I ovog dokumenta.

Strateški cilj 1: Učiniti da celoživotno učenje i mobilnost postanu stvarnost

Izazovi koji su posledica demografskih promena i stalna potreba da se unapređuju i razvijaju veštine u skladu sa promenama ekonomskih i društvenih okolnosti zahtevaju pristup celoživotnom učenju i sistemu obrazovanja i obuke koji je osetljiviji na promene i otvoreniji za širu zajednicu. Iako su nove inicijative u oblasti celoživotnog učenja razvijane tako da odgovaraju na izazove budućnosti, dalji napredak tekućih inicijativa još uvek je neophodan, posebno kada je u pitanju implementacija usklađenih i sveobuhvatnih strategija celoživotnog učenja. Posebno je važno osigurati razvoj nacionalnih okvira kvalifikacija koji se zasnivaju na realnim ishodima učenja i njihova povezanost sa Evropskim okvirom kvalifikacija, kao i uspostavljanje fleksibilnijih putanja za učenje, uključujući i bolju tranziciju između različitih sektora u obrazovanju i obuci, veću otvorenost za neformalno i informalno učenje i bolju transparentnost i prepoznavanje ishoda učenja. Neophodni su dalji naponi kako bi se promovisalo učenje odraslih, unapredio kvalitet sistema vođenja i privlačnost učenja uopšte, uključujući razvoj novih formi učenja i korišćenje novih tehnika nastave i tehnologija za učenje.

Ključni element celoživotnog učenja i važno sredstvo za povećanje zaposljivosti ljudi i njihove adaptivnosti – mobilnost za učenike, nastavnike i one koji

obučavaju nastavnike treba postepeno unapređivati, imajući u vidu da učenje u inostranstvu, u Evropi i svetu treba pre da bude pravilo nego izuzetak. U ovom procesu treba primeniti principe koji su navedeni u Evropskoj povelji kvaliteta za mobilnost. Dostizanje ovih ciljeva zahteva obnavljanje napora svih koji su u proces uključeni, na primer radi obezbeđivanja adekvatnih fondova.

Strateški cilj 2: Unapređenje kvaliteta i efikasnosti obrazovanja i obuke

Visok nivo sistema obrazovanja i obuke koji su i efikasni i nepristrasni ključni su za uspeh Evrope i povećanje zapošljivosti. Najveći izazov jeste osigurati mogućnost da svako može da stekne kompetencije i razvijanje privlačnosti i izvrsnosti na svim nivoima u obrazovanju koji će Evropi dozvoliti da zadrži važnu globalnu ulogu koju ima. Da bi postigli održivost ovih akcija neophodno je više usmeriti pažnju na podizanje nivoa bazičnih veština kao što su pismenost i operacije sa brojevima, učiniti matematiku, nauku i tehnologiju privlačnijim i poboljšati lingvističke kompetencije. U isto vreme neophodno je osigurati kvalitet nastave, obezbediti adekvatno obrazovanje nastavnika, kontinuirano profesionalno usavršavanje nastavnika i trenera i povećati privlačnost profesije nastavnika. Neophodno je unaprediti upravljanje i liderstvo u institucijama za obrazovanje i obuku i razviti sisteme za osiguranje kvaliteta. Visok kvalitet može se postići samo kroz razvoj efikasnog i održivog korišćenja privatnih i javnih resursa i putem promocije politike zasnovane na dokazima i prakse u obrazovanju i obuci.

Strateški cilj 3: Promocija jednakosti, društvene kohezije i aktivnog građanstva

Politika u obrazovanju i obuci treba da pruži mogućnost svim građanima da bez obzira na njihove lične, ekonomske i društvene okolnosti steknu, unaprede ili razviju u toku svog životnog veka veštine specifične za njihov posao i ključne kompetencije koje su neophodne za njihovu zapošljivost kako bi negovali nastavak učenja, aktivno građanstvo i interkulturalni dijalog. Obrazovni nedostaci moraju se nadomestiti preko obezbeđivanja predškolskog obrazovanja i podrške za specifične grupe i promociju inkluzivnog obrazovanja. Sistemi obrazovanja i obuke teže da pruže mogućnost svim učenicima, uključujući i one iz osetljivih grupa, učenike sa posebnim potrebama i imigrante, da završe školu, uključujući, gde je neophodno, obrazovanje za drugu šansu i mogućnost individualnog pristupa učeniku. Obrazovanje treba da promoviše interkulturalne kompetencije, demokratske vrednosti i poštovanje fundamentalnih prava i životne sredine kao

borbu protiv svih vrsta diskriminacije, pružajući svim mladima veštine da razvijaju pozitivan odnos sa svojim vršnjacima iz različitih sredina.

Strateški cilj 4: Unapređenje kreativnosti i inovacija, uključujući preduzetništvo na svim nivoima obrazovanja i obuke

Osim što omogućava lično ispunjenje, kreativnost je primarni izvor inovacije, koja je prepoznata kao jedan od ključnih pokretača održivog ekonomskog razvoja. Kreativnost i inovacije su ključne za razvoj preduzetništva i za evropsku konkurentnost sa svetom. Prvi izazov je promocija sticanja ključnih kompetencija za sve građane kao što su kompjuterska pismenost, učiti kako se uči, osećaj za inicijativu i preduzetništvo i svest o različitim kulturama.

Drugi izazov je obezbediti adekvatno funkcionisanje u trouglu obrazovanja – istraživanje – inovacije. Partnerstvo između sveta preduzetništva i različitih nivoa i sektora u obrazovanju, obuci i istraživanju može pomoći da se poboljša usmerenje na veštine i kompetencije koje su neophodne za tržište rada i negovanje inovacija i preduzetništva u svim oblicima učenja.

Šire zajednice znanja koje uključuju predstavnike civilnog društva i duge aktere treba promovisati radi stvaranja klime koja vodi ka kreativnosti i boljem odgovoru na profesionalne i društvene potrebe kao i dobrobit pojedinca.

DALJE SE SLAŽE da:

1. uz napore da se dostignu gorenavedeni strateški ciljevi i na taj način osigura efikasan doprinos nacionalnim reformama u periodu do 2020. godine sledeće principe treba uzeti u obzir:
 - a. evropsku saradnju u oblasti obrazovanja i obuke treba implementirati iz perspektive celoživotnog učenja koristeći na efikasan način metodu koordinacije (OMC) i razvijajući sinergiju između različitih sektora u oblasti obrazovanja i obuke. Uz puno poštovanje činjenice da su države članice odgovorne za svoje sisteme obrazovanja i dobrovoljnost kada je u pitanju evropska saradnju o oblasti obrazovanja i obuke, OMC treba da se osloni na:
 - navedena četiri strateška cilja za evropsku saradnju
 - zajedničke referentne alatke i pristupe
 - vršnjačko učenje i razmenu dobre prakse uključujući i diseminaciju ishoda
 - periodično praćenje i izveštavanje

- dokaze i podatke iz svih evropskih agencija , evropske mreže i međunarodnih organizacija
 - potpuno korišćenje mogućnosti koje su dostupne u programima zajednice, posebno u oblasti celoživotnog učenja
- b. Evropska saradnja u oblasti obrazovanja i obuke mora biti relevantna i konkretna. Mora pružiti jasne i vidljive ishode koje treba kontinuirano prezentovati, preispitivati i širiti na smislen način i tako uspostaviti bazu za kontinuiranu evaluaciju i razvoj.
 - c. Proces u Kopenhagenu na polju stručnog obrazovanja i obuke važan je aspekt evropske saradnje u okviru otvorenog metoda koordinacije. Njegov cilj i prioriteti koje treba dostići kao deo ovog procesa treba da doprinesu dostizanju ciljeva ovog okvira.
 - d. Radi podrške naporima država članica da modernizuju visoko obrazovanje i razviju oblast visokog obrazovanja u Evropi (European Higher Education Area), treba težiti bliskoj sinergiji sa Bolonjskim procesom, posebno u smislu instrumenata za očuvanje kvaliteta, priznavanja, mobilnosti i transparentnosti.
 - e. Inicijative EU u oblasti obrazovanja i obuke kao i one u oblasti sličnih politika treba da odlikuje relevantna međusektorska saradnja, posebno u oblasti zapošljavanja, preduzetništva, socijalne politike, politike u vezi sa mladima i kulturom. Posebno treba uzeti u obzir trougao znanja, obraćajući posebnu pažnju na sinergiju između obrazovanja, istraživanja i inovacija kao i na komplementarnost sa ciljevima Evropske oblasti za istraživanje.
 - f. Dobro funkcionisanje ove saradnje koristeći nove transparentne načine umrežavanja neophodno je između svih relevantnih institucija EU ali i sa relevantnim akterima koji imaju značajan doprinos u razvoju politika, implementaciji i evaluaciji.
 - g. Potrebno je osnažiti politički dijalog sa zemljama trećeg sveta i saradnju sa međunarodnim organizacijama i na taj način obezbediti izvor svežih ideja i konkurenciju.
 - h. Gde je moguće, finansijska sredstva iz Evropskih strukturnih fondova mogu biti iskorišćena za unapređenje sistema obrazovanja i obuke u skladu sa glavnim strateškim ciljevima i prioritetima država članica.
2. Uspeh otvorene metode komunikacije u oblasti obrazovanja i obuke zavisi od političke posvećenosti država članica i efikasnih metoda rada na evrop-

skom nivou. Iz ove perspektive i iz ugla veće fleksibilnosti, metode rada koje se koriste u evropskoj saradnji treba da budu zasnovane na:

- a. Radnim ciklusima: period do 2020. će biti podeljen na seriju ciklusa a prvi ciklus pokriva period od tri godine, od 2009. do 2011. godine.
- b. Prioritetne oblasti: za svaki ciklus, broj prioriternih oblasti za evropsku saradnju zasnovan na strateškim ciljevima biće usvojen od strane Saveta a na osnovu predloga Komisije. Evropske prioritne oblasti će biti kreirane tako da dozvole ili široku saradnju između svih država članica ili bliskiju saradnju između ograničenog broja članica u skladu sa nacionalnim prioritetima. Prioritetne oblasti za prvi ciklus u ovom okviru navedene su u Dodatku II.
- c. Zajedničko učenje: evropska saradnja u gorepomenutim prioritnim oblastima može biti ostvarena kroz vršnjačko učenje, konferencije i seminare, visok nivo ekspertskih grupa, panela, studija i analiza i saradnje preko interneta i gde je moguće, uključivanje ključnih aktera. Sve ove inicijative treba razvijati na osnovu jasnih mandata, vremenskih rasporeda i planiranih rezultata koje je predložila Komisija u saradnji sa državama članicama (pogledati odeljak f.).
- d. Diseminacija rezultata: kako bi povećali vidljivost i uticaj na nacionalnom i evropskom nivou, rezultate saradnje treba širiti među svim relevantnim akterima i gde je moguće, razgovarati na nivou Direktorata ili ministara.
- e. Izveštaj o napretku: Na kraju svakog ciklusa i u slučaju prvog ciklusa u ovom okviru, a ne pre 2012. godine Savet i Komisija treba da sastave novi izveštaj. Ovaj izveštaj treba da da procenu opšteg napretka u dostizanju ciljeva ovog okvira u poslednjem ciklusu i/ili posebnoj tematskoj oblasti koju treba da definiše Komisija u saradnji sa zemljama članicama (pogledati odeljak f.). Zajednički izveštaj treba da bude zasnovan na nacionalnim izveštajima od strane država članica kao i na postojećim informacijama i statističkim podacima. Ovaj zajednički izveštaj može biti sastavljen tako da uključuje analizu činjenica u različitim situacijama za pojedine zemlje članice uz njihovu punu saradnju. Zajednički izveštaj treba da posluži kao osnova za uspostavljanje novog niza prioriteta za sledeći ciklus.
- f. Proces praćenja: Radi promocije rezultata putem otvorenog metoda koordinacije kao i vlasništva nad ovim metodom i na nacionalnom

i na evropskom nivou, države članice i Komisija će zajedno raditi na upravljanju, unapređivanju i evaluiranju ovog procesa i njegovih ishoda.

3. Savet, u svetlu bilo koje velike promene u Evropi može pregledati i prepraviti strateški okvir, uključujući i referentne tačke i metode rada, a posebno imajući u vidu Strategiju EU za rast i razvoj poslova posle 2010. godine.

IMAJUĆI OVO U VIDU POZIVA DRŽAVE ČLANICE da:

1. rade zajedno, uz podršku Komisije i koristeći metodu otvorene koordinacije navedenu u ovim zaključcima unaprede evropsku saradnju u oblasti obrazovanja i obuke za period do 2020. godine na osnovu četiri strateška cilja i principa i metoda rada koji su gorenavedeni i oblasti prioriteta definisanih za svaki ciklus (one za prvi ciklus 2009 – 2011. godine nalaze se u Dodatku II)
2. razmotre, na osnovu nacionalnih prioriteta, usvajanje mera na nacionalnom nivou koje imaju za cilj da zadatke koji su navedeni u strateškom okviru i doprinose zajedničkom uspehu Evropskih referentnih tački koje su navedene u Dodatku I. Dalje treba da razmotre da li inspiracija može doći iz zajedničkog učenja na evropskom nivou kada se budu kreirale nacionalne politike u oblasti obrazovanja i obuke.

POZIVA KOMISIJU da:

1. radi sa državama članicama i pruži im podršku za period do 2010. godine za saradnju koja se zasniva na četiri strateška cilja, principima i metodama rada koji su goreopisani kao i referentnim tačkama i prioritetima koji su navedeni u Dodatku I i II.
2. razmotre putem izveštaja o napretku stepen u kome su ciljevi ovog okvira ostvareni. U dodatku, da sprovedu evaluaciju napretka u toku 2010. godine za dostizanje referentnih tački koje su definisane u radnom programu „Obrazovanje i obuka 2010.“.
3. rade na pripremi predloga mogućih referentnih tački u oblasti mobilnosti, zapošljivosti i učenja jezika kao što je navedeno u Dodatku I.
4. radi sa državama članicama na tome kako da unaprede postojeće indikatore, uključujući i one koje se odnose na osobe koje rano napuštaju obrazovanje i obuku, da naprave izveštaj Savetu do kraja 2010. godine o tome do koje mere je neophodno prilagoditi usklađen okvir indi-

katora i referentnih tački koje je Savet usvojio u maju 2007. kako bi osigurali slaganje sa strateškim ciljevima ovog okvira. U ovom okviru, posebnu pažnju treba obratiti na oblast kreativnosti, inovacije i preduzetništva.

Dodatak I

Evropski referentni nivoi postignuća

(„Evropske referentne tačke“)

Kao sredstvo za praćenje napretka i uočavanje izazova i doprinos politici zasnovanoj na dokazima, niz referentnih nivoa prosečnih evropskih performansi („Evropske referentne tačke“) treba da podrže strateške ciljeve koji su navedeni u zaključcima u tekstu iznad za period 2010-2020.

Ove referentne tačke nadovezuju se na već postojeće¹ koje su usvojene u okviru radnog programa „Obrazovanje i obuka 2010“. Ove tačke treba isključivo zasnovati na uporedivim podacima i uzeti u obzir različite situacije u pojedinim zemljama članicama. Na njih ne treba gledati kao na konkretne ciljeve koje pojedine zemlje treba da dostignu do 2020. godine. Zemlje članice treba da razmisle, na osnovu nacionalnih prioriteta i uzimajući u obzir promene ekonomskih okolnosti, kako i na koji način one mogu da doprinesu zajedničkom dostizanju Evropskih referentnih tački kroz akcije na nacionalnom nivou.

Na osnovu ovoga, države članice su dogovorile da će raditi na dostizanju sledećih referentnih tački:

Participacija odraslih u celoživotnom učenju

Radi povećanja participacije odraslih u obrazovanju odraslih i celoživotnom učenju, posebno za odrasle sa nedovoljno razvijenim veštinama:

- Do 2020. godine u proseku bar 15% odraslih treba da učestvuje u obrazovanju odraslih².

¹ Zaključci Saveta od 5-6. maja 2003. godine i Evropski referentni nivoi postignuća u obrazovanju i obuci (referentne tačke) (dok. 8981/03).

² Tj. procenat populacije starosti od 25 do 64 godine koja je učestvovala u obrazovanju u obuci četiri nedelje pre istraživanja (Istraživanje EUROSTAT-a/Radne Snage). Dobit imamo i od informacija o participaciji odraslih u celoživotnom učenju koje su prikupljene u istraživanju o obrazovanju odraslih.

Nisko postignuće u bazičnim veštinama

Radi omogućavanja svim učesnicima u obrazovanju da steknu adekvatan nivo bazičnih veština, posebno kada je u pitanju čitanje, matematika i prirodne nauke:

- Do 2020. godine procenat petnaestogodišnjaka koji su imaju nisko postignuće u čitanju, matematici i prirodnim naukama³ treba da bude manji od 15%.

Treći obrazovni nivo

Imajući u vidu povećanu tražnju za višim nivoima obrazovanja, uz sve uvažavanje stručnog obrazovanja i obuke:

- Do 2020. godine procenat populacije starosti od 30 do 34 godine koja je završila srednje obrazovanje (trogodišnje ili četvorogodišnje)⁴ treba da bude bar 40%.

Učenici koji rano napuštaju sistem obrazovanja i obuke

Kao doprinos naporima da maksimalan broj učenika završi započeto obrazovanje i obuku:

- Do 2020. godine procenat učenika koji rano napuštaju sistem obrazovanja i obuke⁵ treba da bude manji od 10%.

Predškolsko obrazovanje

Imajući u vidu povećanje broja dece koja pohađaju predškolsko obrazovanje koje je osnova za kasnije obrazovne uspehe, a posebno dece iz marginalizovanih grupa:

- Do 2020. godine najmanje 95% dece stare 4 godine i više treba da pohađaju predškolsko obrazovanje pre upisa u obavezno osnovno obrazovanje.

³ Izvor: OECD/PISA. (pravo na participaciju svih zemalja članica mora biti osigurano. Relevantni indikatori se moraju posebno pratiti.

⁴ Prim. prev.

⁵ Tj. procenat populacije starosti od 18 do 24 godine koji samo imaju srednju školu ili manje a koji više nisu u sistemu obrazovanja i obuke. (Istraživanje EUROSTAT/Radna snaga). Treba učiniti napore kako bi se povećao kvalitet podataka, uključujući i ispitivanje izvodljivosti korišćenje dodatnih izvora podataka.

U dodatku, Savet poziva Komisiju da dalje radi na sledećim oblastima:

Mobilnost

Imajući u vidu široko priznate koristi od mobilnosti i radi njenog povećanja, Komisija je pozvana da Savetu da predlog za referentnu tačku u ovoj oblasti do kraja 2020. godine, najpre se usmeravajući na fizičku mobilnost između zemalja u oblasti visokog obrazovanja, imajući u vidu i kvantitativni i kvalitativni aspekt kao i napore i ciljeve dogovorene u okviru Bolonjskog procesa, a koji su ponovo naglašeni na Konferenciji Leuven i Louvain-la-Neuve⁶. U isto vreme, poziva se Komisija da prouči mogućnost takve referentne tačke kako bi ona uključila i stručno obrazovanje i obuku i mobilnost nastavnika.

Zapošljivost

Imajući u vidu značaj povećanja zapošljivosti kroz obrazovanje i obuku kako bi se odgovorilo na trenutne i buduće izazove na tržištu rada, poziva se Komisija da Savetu priloži predlog za moguću referentnu tačku u ovoj oblasti do kraja 2020. godine.

Učenje jezika

Imajući u vidu značaj učenja dva strana jezika od malih nogu, kao što je naglašeno u zaključcima Evropskog saveta iz Barselone, marta 2002. godine, poziva se Komisija da Savetu do kraja 2012. godine preda predlog za moguće referentne tačke u ovoj oblasti koje se zasnivaju na trenutnom radu na razvoju jezičkih kompetencija.⁷

Dodatak II

Prioritetne oblasti za evropsku saradnju i obrazovanje u okviru prvog ciklusa: 2009 – 2011.

Radi dostizanja četiri strateška cilja iz okvira (ET 2020), identifikovanje prioritetnih oblasti za svaki radni ciklus treba da unapredi efikasnost Evropske

⁶ Saopštenje sa Konferencije evropskih ministara koji su odgovorni za visoko obrazovanje.

⁷ Zaključci Saveta o evropskom indikatoru za jezičke kompetencije (OJ C 172, 25.7.2006, str. 1).

saradnje u obrazovanju i obuci kao i da odgovori na individualne potrebe zemalja članica u svetlu novih okolnosti i izazova.

Prioritetne oblasti, kako je navedeno u odeljku 2 (b) i 2 (c) i delu „dalje se slaže da“ i u tekstu ispod pokazuje potrebu da:

- se nastavi saradnja u oblastima ključnih izazova
- se razvije saradnja u oblastima koje se smatraju posebno važnim za vreme ovog radnog ciklusa.

Države članice će, u skladu sa nacionalnim prioritetima izabrati one oblasti rada i saradnje u kojima žele da učestvuju u nastavku rada. Ukoliko države članice smatraju da treba, rad na specifičnim oblastima može da se nastavi u narednim radnim ciklusima.

Strateški cilj 1: Celoživotno učenje i mobilnost kao realnost

Nastavak rada na:

- **Razvoju strategija za celoživotno učenje:** završetak procesa implementacije nacionalnih strategija za celoživotno učenje, poklanjajući posebnu pažnju validaciji neformalnog i informalnog učenja i vođenja.
- **Evropskom okviru kvalifikacija (EQF):** u skladu sa preporukama Evropskog parlamenta i Saveta⁸ u aprilu 2008. godine, rade na povezivanju svih nacionalnih kvalifikacionih sistema sa EQF-om do 2010. godine i podrže korišćenje pristupa koji se zasniva na ishodima učenja za standarde i kvalifikacije, procedure za validaciju i procenjivanje, transfer bodova, nastavni plan i osiguranje kvaliteta.

Razvijanje saradnje:

- **Širenje mobilnosti u obrazovanju:** radimo zajedno kako bismo postepeno eliminisali barijere i uvećali mogućnosti za mobilnost kada je u pitanju obrazovanje u Evropi i svetu, na nivou visokog i ostalim nivoima obrazovanja, uključujući nove ciljeve i finansijske instrumente i uzimajući u obzir posebne potrebe marginalizovanih grupa.

⁸ OJ C 111, 6.5.2008.

*Strateški cilj 2: Unapređenje kvaliteta i efikasnosti obrazovanja i obuke***Nastavak rada na:**

- **Učenju jezika:** omogućavanje građanima da komuniciraju na dva jezika pored svog maternjeg jezika, promovisanje učenja jezika, gde je potrebno, u srednjim stručnim školama i za odrasle i pružanje mogućnosti imigrantima da nauče jezik zemlje u koju su se doselili.
- **Profesionalnom razvoju nastavnika i trenera:** fokusiranje na kvalitet osnovnog obrazovanja i podrška nastavnicima na početku karijere, fokusiranje na podizanje nivoa kvaliteta mogućnosti za kontinuirano profesionalno usavršavanje nastavnika, trenera i ostalog osoblja (tj. osoblja koje je deo upravljačkih struktura ili deo tima za savetovanje).
- **Upravljanju i finansiranju:** promocija programa za modernizaciju visokog obrazovanja (uključujući i nastavne planove) i okvira za osiguranje kvaliteta u srednjim stručnim školama, razvoj kvaliteta pružaoca usluga uključujući i osoblje u oblasti obrazovanja odraslih. Promovisanje politike i prakse zasnovane na znanju sa posebnim naglaskom na uspostavljanju održivosti za javne i, gde je to primenljivo, privatne investicije.

Razvijanje saradnje kada su u pitanju:

- **Bazične veštine čitanja, matematike i prirodnih nauka:** istraživanje i širenje dobre prakse i rezultati istraživanja o sposobnosti čitanja među učenicima i izvlačenje zaključaka o poboljšanju nivoa pismenosti u celoj Evropskoj uniji. Intenziviranje postojeće saradnje kako bi se unapredila znanja iz matematike i prirodnih nauka na višim nivoima obrazovanja i obuke i poboljšao način predavanja prirodnih nauka. Konkretno akcije neophodne su kako bi se unapredio nivo bazičnih veština, uključujući i odrasle.
- **„Nove veštine za nove poslove“:** procena zahteva za novim veštinama i njihovo uklapanje sa potrebama tržišta rada treba da na adekvatan način bude deo procesa planiranja obrazovanja i obuke.

Strateški cilj 3: Promocija jednakosti, društvene kohezije i aktivnog građanstva

Nastavak rada na :

- **Smanjivanju ranog napuštanja sistema obrazovanja i obuke:** raditi na preventivnom pristupu, razvijati bolju saradnju između opšteg i stručnog obrazovanja i uklanjanje barijera za povratak onih koji su izašli iz sistema obrazovanja i obuke da se u njega vrate.

Razvijanje saradnje u oblasti:

- **Predškolskog obrazovanja:** promovisanje opšteg pristupa zasnovanog na jednakosti i dalji nastavak podizanja kvaliteta pružaoca usluga u obrazovanju i podrška nastavnicima.
- **Imigranata:** razvijanje međusobnog učenja na osnovu najboljih praksi u obrazovanju učenika koji su imigranti.
- **Učenika sa posebnim potrebama:** promocija inkluzivnog obrazovanja i individualnog pristupa učeniku putem uvremenjene podrške, rane identifikacije posebnih potreba i dobro koordinisane usluge. Integrisanje usluga u redovnim školama i omogućavanje načina za dalje obrazovanje i obuku.

Strateški cilj 4: Povećanje inovacija i kreativnosti, uključujući i preduzetništvo na svim nivoima obrazovanja i obuke:

Nastavak rada na:

- **Razvoju transverzalnih ključnih kompetencija:** u skladu sa preporukama Evropskog parlamenta i Saveta iz decembra 2006⁹, više obraćanje pažnje na transverzalne ključne kompetencije u nastavnim planovima, procenama i kvalifikacijama.

Razvijanje saradnje u oblasti:

- **Razvoja institucija koje neguju inovativnost:** promocija kreativnosti i inovacije putem razvijanja specifičnih metodologija nastave i učenja

⁹ OJ L 394, 30.12.2006, str. 10.

(uključujući korišćenje novih informacionih tehnologija i obuku nastavnika).

- **Razvoja partnerstva:** razvijanje partnerstva između pružaoca usluga u oblasti obrazovanja i obuke i biznis sektora, istraživačkih institucija, organizacijama koje se bave kulturom i kreativnošću i promovisanje trougla znanja koji dobro funkcioniše

Prevela Marijana Todorović